

BANKALARIN LİKİDİTE KARŞILAMA ORANI HESAPLAMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı, bankaların konsolide ve konsolide olmayan bazda, asgari likidite düzeyini belirlemek amacıyla net nakit çıkışlarını karşılayabilecek seviyede yeterli yüksek kaliteli likit varlık stoku bulundurmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 46 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,
- Finansal kuruluş: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal kuruluşları,
- Kamu kuruluşu: 28/6/2012 tarihli ve 28337 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan kamu kuruluşlarını,
- Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
- (Değişik:RG-13/7/2017-30123)** Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ): Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan KOBİ’leri,
- Kredi kalitesi kademesi: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin eki Ek-1’de belirtilen kredi kalitesi kademesini,
- Kredi kuruluşu: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşlarını,
- Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- Özel netleştirme sözleşmeleri: Repo işlemleri ve/veya menkul kıymet veya emtia ödünç işlemleri ve/veya diğer sermaye piyasasına dayalı işlemleri kapsayan çerçeve netleştirme sözleşmelerini,
- Türev işlem: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte belirtilen türev finansal araçlar ile kredi türevlerini,
- Türkiye Muhasebe Standartları (TMS): 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname uyarınca Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından onaylanarak Türkiye Muhasebe Standardı ve Türkiye Finansal Raporlama Standardı adıyla yayımlanan muhasebe standartları ile bu alana ilişkin diğer düzenlemeleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Likidite Düzeyinin Ölçülmesi ve Likidite Karşılama Oranı

Likidite düzeyinin ölçülmesi ve likidite karşılama oranı

MADDE 4 –(1) Bankaların likidite düzeyi, konsolide ve konsolide olmayan bazda Türk Lirası ile yabancı para birimi toplamı ve konsolide ve konsolide olmayan bazda yabancı para birimi üzerinden likidite karşılama oranı hesaplanmak suretiyle ölçülür.

(2) Likidite karşılama oranı, yüksek kaliteli likit varlık stokunun, net nakit çıkışlarına bölünmesi suretiyle hesaplanır.

(3) **(Değişik:RG-20/1/2016-29599)**⁽³⁾ Konsolide olmayan toplam ve yabancı para likidite karşılama oranları sırasıyla, Türk Lirası ile yabancı para birimi toplamı ve yabancı para üzerinden günlük olarak hesaplanacak likidite karşılama oranlarının haftalık basit aritmetik ortalaması alınmak; konsolide toplam ve yabancı para likidite karşılama oranları sırasıyla, Türk Lirası ile yabancı para birimi toplamı ve yabancı para üzerinden günlük olarak hesaplanacak likidite karşılama oranlarının aylık basit aritmetik ortalaması alınmak suretiyle hesaplanır.

(4) Konsolide ve konsolide olmayan toplam likidite karşılama oranı yüzde yüzden, konsolide ve konsolide olmayan yabancı para likidite karşılama oranı yüzde seksenden az olamaz.

(5) **(Değişik:RG-20/1/2016-29599)**⁽³⁾ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının uygun görüşü alınarak Kurul, kalkınma ve yatırım bankaları için dördüncü fıkrada belirtilen oranlardan farklı oranlar belirleyebilir.

(6) **(Ek:RG-20/1/2016-29599)**⁽³⁾ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile yapılacak değerlendirme sonucunda finansal piyasaların genelinde likidite sıkışıklığı yaşandığı kanaatine varılması halinde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının uygun görüşü alınarak, yüksek kaliteli likit varlıkların kullanılması suretiyle likidite karşılama oranlarının dördüncü fıkrada belirtilen oranların altında kalmasına Kurul tarafından izin verilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yüksek Kaliteli Likit Varlıklar ve Yüksek Kaliteli Likit Varlık Stoku

Yüksek kaliteli likit varlıklar

MADDE 5 – (Değişik:RG-20/8/2015-29451)¹

(1) Yüksek kaliteli likit varlıklar, birinci kalite likit varlıklar ile 2A kalite likit varlıklar ve 2B kalite likit varlıklardan oluşan ikinci kalite likit varlıklardan oluşur.

(2) Bir varlığın yüksek kaliteli likit varlık olarak sınıflandırılabilmesi için aşağıdaki özellikleri taşıması şarttır.

- Değeri kolaylıkla ve doğru şekilde ölçülebilmeli.
- Alış-satış fiyatı arasındaki farkı düşük, işlem hacmi yüksek, piyasadaki katılımcı sayısının fazla ve çeşitli olması sebebiyle yoğunlaşma düzeyi düşük olan aktif ve derin bir piyasası olmalı.
- Likidite sıkışıklığı durumunda dahi güvenilir bir likidite kaynağı oluşturmalı.
- Beşinci fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla teminata konu edilmemiş olmalı.
- (Değişik:RG-20/1/2016-29599)**⁽³⁾ Kullanımını, satışını, transfer edilmesini, tasfiye edilmesini engelleyen yasal, düzenleyici, sözleşmeye dayanan, operasyonel veya bunların dışında herhangi bir kısıtlama bulunmamalı.
- Türk lirası cinsinden veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından gösterge niteliğinde döviz ve efektif alış satış kuru belirlenerek ilan edilen para birimleri cinsinden olmalı.

(3) İkinci fıkranın (c) bendi uygulamasında, 2A kalite likit varlık ile 2B kalite likit varlık stokuna dahil edilecek varlıkların ya da bu varlıklara ilişkin veri bulunmaması halinde ihraççıları tarafından ihraç edilmiş aynı likidite kalitesindeki diğer varlıkların piyasa genelinde yaşanan likidite sıkışıklığı dönemlerinde otuz günlük dönemler için kaydedilen değer düşüklükleri analiz edilir. Değer düşüklüklerinin 2A kalite likit varlıklar için %10’dan, hisse senedi dışındaki 2B kalite likit varlıklar için %20’den, hisse senetleri için %40’dan daha yüksek olması ya da bu analizin yapılamaması durumunda bu varlıklar yüksek kaliteli likit varlık olarak dikkate alınmaz.

(4) Ters repo, menkul kıymet ödünç alma işlemleri, kredili menkul kıymet işlemleri, teminat swapları ile 20 nci maddenin beşinci fıkrası uyarınca teminatlarıyla netleştirilmeye tabi tutulmayan türev işlemler için alınan teminatlar, ikinci fıkrada belirtilen şartları taşıyan birinci kalite likit varlıklar veya

ikinci kalite likit varlıklardan oluşmaları ve bankanın bunları tekrar likidite temini için kullanabilmesinde yasal veya operasyonel herhangi bir sınırlama bulunmaması durumunda yüksek kaliteli likit varlık stokunda dikkate alınır.

(5) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ya da kamu kuruluşlarına depo edilen, teminata verilen ancak likidite temin edilmesinde kullanılmamış olan ve (ç) bendi hariç olmak üzere ikinci fıkrada belirtilen şartları taşıyan birinci kalite likit varlıklar ile ikinci kalite likit varlıklar da yüksek kaliteli likit varlık olarak dikkate alınır.

(6) Karşı tarafın otuz gün içinde sözleşmeden kaynaklanan geri isteme hakkı olan varlıklar veya bu varlıkların kullanılması sonucunda elde edilen nakit, yüksek kaliteli likit varlık olarak değerlendirilmez.

(7) (Değişik:RG-4/2/2022-31740) Merkezi yönetimler veya merkez bankalarının garantisizle ihraç edilmiş olsalar dahi, bankanın kendisi veya bağlı ortaklıkları ya da iştirakleri tarafından ihraç edilen teminatlı menkul kıymetler ve konut ipoteline dayalı menkul kıymetler ile bankanın kendisi veya diğer kredi kuruluşları veya finansal kuruluşlar ya da bunların iştirak veya bağlı ortaklıkları tarafından ihraç edilen diğer borçlanma araçları ve hisse senetleri, yüksek kaliteli likit varlık olarak değerlendirilmez.

(8) Konsolide edilen bir ortaklığın ya da bankanın yurtdışındaki şubesinin kaynaklarının bankaya transfer edilmesini engelleyen bir hususun bulunması durumunda, ortaklığın veya şubenin yüksek kaliteli likit varlık stokunun, ortaklığın veya şubenin 4 üncü maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen oranları tutturması için gerekli olan tutarları aşan kısmı ana ortaklık bankanın likidite karşılama oranı hesaplamasında dikkate alınmaz.

(9) Likidite karşılama oranı hesaplamasında katılım bankalarının dikkate alabileceği ilave yüksek kaliteli likit varlıklar Kurulca belirlenir.

Birinci kalite likit varlıklar

MADDE 6 – (Değişik:RG-20/8/2015-29451)¹

(1) Birinci kalite likit varlıklar aşağıdakilerden oluşur.

a) Kasa ve efektif deposu.

b) (Değişik:RG-20/1/2016-29599)⁽³⁾ Merkez Bankası politikalarının likidite sıkışıklığı zamanlarında bankaların kullanımına izin verdiği tutar kadarıyla sınırlı olmak üzere merkez bankaları nezdindeki vadeli ve vadesiz serbest hesaplar ile zorunlu karşılıklar.

c) Yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu ya da ihracat kredi kuruluşu tarafından derecelendirilen ve kredi kalitesi kademesi %0 risk ağırlığına tekabül eden ülke merkezi yönetimleri, merkez bankaları, kamu kuruluşları ile Uluslararası Ödemeler Bankası, Uluslararası Para Fonu, Avrupa Birliği, Avrupa Merkez Bankası veya çok taraflı kalkınma bankalarının ya da bunların garantisizle ihraç edilen borçlanma araçları.

ç) (Değişik:RG-20/1/2016-29599) (Değişik ibare:RG-4/2/2022-31740) Hazine ve Maliye Bakanlığına ya da Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına Türk Lirası cinsinden ihraç edilen borçlanma araçlarının tamamı ile bunlar tarafından yabancı para cinsinden ihraç edilen borçlanma araçlarının, bankanın aynı para birimi cinsinden, varlık ve yükümlülükleri üzerinden bu Yönetmelik kapsamında hesaplanacak net nakit çıkışları kadarlık kısmı.

d) Bankaların yurtdışı şubelerinin bulunduğu ve yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu ya da ihracat kredi kuruluşu tarafından derecelendirilen ve kredi kalitesi kademesi %0 risk ağırlığına tekabül etmeyen ülkelerin merkezi yönetimleri ya da merkez bankalarının ulusal para birimleri cinsinden ihraç edilen borçlanma araçlarının tamamı ile bunlar tarafından ulusal para birimi dışındaki bir para birimi cinsinden ihraç edilen borçlanma araçlarının, bankanın bahse konu ülkede maruz kaldığı ve borçlanma aracıyla aynı para birimi cinsinden olan bu Yönetmelik kapsamında hesaplanacak net nakit çıkışları kadarlık kısmı.

e) Konsolide likidite karşılama oranı hesaplamasına münhasır olarak, ana ortaklık bankaların konsolide ettiği yurtdışında yerleşik kredi kuruluşları veya finansal kuruluşların bulunduğu, yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu ya da ihracat kredi kuruluşu tarafından derecelendirilen ve kredi kalitesi kademesi %0 risk ağırlığına tekabül etmeyen ülkelerin merkezi yönetimleri ya da merkez bankalarının ulusal para birimleri cinsinden ihraç edilen borçlanma araçlarının tamamı ile bunlar tarafından ulusal para birimi dışındaki bir para birimi cinsinden ihraç edilen borçlanma araçlarının, bankanın bahse konu ülkede maruz kaldığı ve borçlanma aracıyla aynı para birimi cinsinden olan bu Yönetmelik kapsamında hesaplanacak net nakit çıkışları kadarlık kısmı.

(2) (Ek:RG-20/1/2016-29599) Birinci fıkranın (b) bendinin uygulanmasında yurtdışı şubeler ile konsolide edilen yurtdışında yerleşik kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların bulunduğu ülkelerdeki merkez bankaları nezdindeki hesaplar için uygulanan dikkate alınma oranlarının daha ihtiyatlı olması durumunda bu oranlar uygulanır.

2A kalite likit varlıklar

MADDE 7 – (1) 2A kalite likit varlıklar aşağıdakilerden oluşur.

a) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu ya da ihracat kredi kuruluşu tarafından derecelendirilen ve kredi kalitesi kademesi %20 risk ağırlığına tekabül eden ülke merkezi yönetimleri, merkez bankaları, kamu kuruluşları ile çok taraflı kalkınma bankalarının ya da bunların garantisizle ihraç edilen borçlanma araçları.

b) (Değişik:RG-4/2/2022-31740) Yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu tarafından verilen uzun vadeli kredi derecelendirme notu AA-, uzun vadeli kredi derecelendirme notunun bulunmaması halinde kısa vadeli kredi derecelendirme notu AA-'ye eşdeğer ya da böyle bir derecelendirme notu bulunmaması halinde bankanın içsel derecelendirme sistemi uyarınca hesaplanmış temerrüt olasılığı AA- veya daha yüksek olan teminatlı menkul kıymetler ile diğer borçlanma araçları.

2B kalite likit varlıklar²

MADDE 8 – (1) 2B kalite likit varlıklar aşağıdakilerden oluşur.

a) Konut ipoteline dayalı menkul kıymetlerden aşağıdaki özellikleri taşıyanlar.

1) Yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu tarafından verilen uzun vadeli kredi derecelendirme notu, bulunmaması halinde kısa vadeli kredi derecelendirme notu ya da böyle bir derecelendirme notu bulunmaması halinde bankanın içsel derecelendirme sistemi uyarınca hesaplanmış temerrüt olasılığı AA veya daha yüksek ya da buna eşdeğer olan.

2) Varlık havuzu sadece konut ipotekli alacaklardan oluşan ve bankanın veya bağlı ortaklıklarının ya da iştiraklerinin varlıklarını ve herhangi bir yapılandırılmış ürünü içermeyen.

3) İpotek teminatlı alacağın tahsili için ipotegin nakde dönüştürülmesi sonucunda elde edilen tutarın alacağı karşılayamaması durumunda farkın tamamlanma garantisini bulunan.

4) İhraç sırasında varlık havuzundaki toplam alacakların ipoteye konu konutların toplam değerine oranı en fazla %80 olan.

5) Varlık havuzundaki alacakların kalitesinin devamlılığının sağlanmasını teminen ihraççı tarafından söz konusu alacaklara ilişkin kredi riskinin bir kısmı üstlenilen.

b) (Ek:RG-20/8/2015-29451)¹ 26 ncı maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu ya da ihracat kredi kuruluşu tarafından derecelendirilen ve kredi kalitesi kademesi %50 risk ağırlığına tekabül eden ülke merkezi yönetimleri ve merkez bankaları tarafından ihraç edilen borçlanma araçları.

c) Yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu tarafından verilen uzun vadeli kredi derecelendirme notu A+ ile BBB- arasında, uzun vadeli kredi derecelendirme notu bulunmaması halinde kısa vadeli kredi derecelendirme notu A+ ile BBB- arasında eşdeğer ya da böyle bir derecelendirme notu bulunmaması halinde bankanın içsel derecelendirme sistemi uyarınca hesaplanmış temerrüt olasılığı A+ ile BBB- arasında olan borçlanma araçları.²

ç) (Değişik:RG-20/1/2016-29599)⁽³⁾ Borsada işlem gören ve merkezi takasa tabi olan hisse senetlerinden BIST100 endeksi içerisinde olan veya yurtdışı şubelerin bulunduğu ülkelerin ana endeksleri içerisinde ve ulusal para birimleri cinsinden olan hisse senetleri.”

d) (Değişik:RG-20/1/2016-29599)⁽³⁾ Konsolide likidite karşılama oranı hesaplamasına münhasır olarak, ana ortaklık bankaların konsolide ettiği yurtdışında yerleşik kredi kuruluşları veya finansal kuruluşların bulunduğu ülkelerin borsalarında işlem gören ve merkezi takasa tabi olan hisse senetlerinden bu ülkelerin ana endeksleri içerisinde olan ve ulusal para birimleri cinsinden olan hisse senetleri.

Yüksek kaliteli likit varlık stoku

MADDE 9 –(1) Yüksek kaliteli likit varlık stoku, yüksek kaliteli likit varlıkların toplamından dördüncü fıkrada belirtilen sınırları aşan tutarların düşülmesi suretiyle Ek-3'te yer alan formül uyarınca hesaplanır.

(2)(Değişik:RG-20/8/2015-29451)¹ Yüksek kaliteli likit varlıklar, izlendikleri hesaba bakılmaksızın TMS uyarınca bulunacak gerçeğe uygun değerlerine Ek-1 ve Ek-2'de yer alan cetvelde belirtilen ilgili dikkate alınma oranları uygulandıktan sonra yüksek kaliteli likit varlık stoku hesaplamasına dahil edilir.

(3) Dördüncü fıkrada belirtilen sınırların uygulamasında vadesine otuz gün veya daha kısa süre kalan repo, ters repo, menkul kıymet ödünç alma veya verme işlemleri, kredili menkul kıymet işlemleri ile teminat swap işlemlerinin likidite karşılama oranı hesaplama tarihi itibarıyla gerçekleşeceği kabul edilir. Bu kapsamda, söz konusu işlemlerin gerçekleşmesiyle,

a) Alınacak yüksek kaliteli likit varlıkların, ilgisine göre bankanın birinci kalite likit varlıklarına, 2A kalite likit varlıklarına veya 2B kalite likit varlıklarına eklenmesi,

b) Verilecek yüksek kaliteli likit varlıkların ilgisine göre bankanın birinci kalite likit varlıklarından, 2A kalite likit varlıklarından veya 2B kalite likit varlıklarından çıkarılması suretiyle

düzeltilmiş birinci kalite likit varlıklar, düzeltilmiş 2A kalite likit varlıklar ve düzeltilmiş 2B kalite likit varlıklar hesaplanır.

(4) Düzeltilmiş 2B kalite likit varlık tutarı, düzeltilmiş birinci kalite likit varlık tutarının yüzde yirmi beşinden küçük olanını aşamaz. Bu sınırlama uygulandıktan sonra hesaplanacak düzeltilmiş ikinci kalite likit varlık tutarı, bu sınırlama uygulandıktan sonra hesaplanacak düzeltilmiş birinci kalite likit varlık, düzeltilmiş 2A kalite likit varlık ve düzeltilmiş 2B kalite likit varlık tutarının yüzde kırkını aşamaz.

Yüksek kaliteli varlık stoku içerisinde dikkate alınmaya devam edilme şartları

MADDE 10 –(1) Yüksek kaliteli likit varlık stokundaki varlıklar, piyasa riskinden korunmaya konu edilseler dahi likidite karşılama oranı hesaplamasına dahil edilmeye devam edilebilir. Ancak, korunmaya konu edilmiş varlığın satışı halinde riskten korunmanın vadesinden önce sona ermesiyle ortaya çıkabilecek nakit çıkışının varlığın değerine yansıtılması gerekir.

(2) Yüksek kaliteli likit varlık stokundaki varlıklardan vadelerine otuz gün ya da daha kısa süre kalanları likidite karşılama oranı hesaplamasında yüksek kaliteli likit varlık stokunda dikkate alınmaya devam edilir, nakit girişi hesaplamasında dikkate alınmazlar.

(3) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şartları kaybeden ya da seviyesi düşen varlıklar değişiklik tarihinden itibaren otuz gün süreyle değişiklikten önceki seviyelerinde dikkate alınmaya devam edilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Net Nakit Çıkışı ve Hesaplaması

Net nakit çıkışı

MADDE 11 – (1) Net nakit çıkışı, toplam nakit çıkışlarının toplam nakit girişlerini aşan kısmıdır.

(2) Likidite karşılama oranı hesaplamasında, toplam nakit girişlerinin toplam nakit çıkışlarının yüzde yetmiş beşini aşan kısmı dikkate alınmaz.

(3) Vadesine otuz gün ya da daha kısa süre kalan teminat swapları işlemlerinde, alınan teminatların niteliğinin verilen teminatların niteliğinden yüksek olması halinde alınan teminat üzerinden nakit çıkışı, verilen teminatların niteliğinin alınan teminatların niteliğinden yüksek olması halinde verilen teminat üzerinden nakit girişi hesaplanır.

Nakit çıkışları

MADDE 12 –(Değişik:RG-20/8/2015-29451)¹

(1) Nakit çıkışları, beşinci fıkraya hükümleri saklı kalmak kaydıyla bilanço içi ve bilanço dışı işlem ve yükümlülüklerin otuz gün içinde gerçekleşmesi beklenen nakit çıkışlarına Ek-1 ve Ek-2'de yer alan cetvelde belirtilen ilgili dikkate alınma oranları uygulanması suretiyle likidite karşılama oranı hesaplamasına dahil edilir. Otuz gün içinde gerçekleşmesi beklenen faiz/kâr payı tahakkukları ve gider ödemelerine ilişkin nakit çıkışları ilgili oldukları işlem ve yükümlülük üzerinden dikkate alınır.

(2) Likidite karşılama oranı hesaplamasında nakit çıkışları; teminatsız borçlar, teminatl borçlar, yapılandırılmış finansal araçlardan borçlar ve bilanço dışı borçlar olarak sınıflandırılır.

(3) Birden fazla nakit çıkışı sınıfına girebilecek kalemler, en yüksek dikkate alınma oranına tekabül eden nakit çıkışı sınıfında dikkate alınır.

(4) Nakit çıkış tarihi belirlenirken yapılan sözleşme gereği ödeme yapılma ihtimali olan en erken gün dikkate alınır.

(5) Vadelerine otuz günden fazla kalmakla birlikte

a) Vadeden önce ödenmesi halinde mudinin alacağı faiz gelirinden/kâr payından daha yüksek bir kayba uğramayacağı mevduatlar,

b) Alacaklısının her an talep etme hakkı olan ve ödenmemesi bankanın inisiyatifinde olmayan borçlar,

c) (Değişik:RG-20/1/2016-29599)⁽³⁾ Alacaklısının her an talep etme hakkı bulunmayan ve ödenmesi bankanın inisiyatifinde olan ancak ödenmemesi halinde bankanın itibar riskine maruz kalacağı borçlar,

nakit çıkışı olarak dikkate alınır.

(6) Aşağıda belirtilenler nakit çıkışı hesaplamasında dikkate alınmaz.

a) Vadelerine otuz günden fazla kalan, ancak alacaklının vadesinden önce talep etme hakkı olan işlem ve yükümlülüklerden sözleşmeye bağlı olarak otuz günü aşan ihbar süresi olanlar.

b) Operasyonel giderler.

c) Teminat karşılığı ödünç alınan menkul kıymetlerin bankanın kendi hesabına açığa satışı işlemleri.

Gerçek kişi müşterilere teminatsız borçlar

MADDE 13 –(Değişik:RG-20/8/2015-29451)¹

(1) (Değişik:RG-20/1/2016-29599)⁽³⁾ Likidite karşılama oranı hesaplamasında, gerçek kişilerin ticari işlemlere konu olmayan sigortalı mevduat/katılım fonlarından düzenli nakit girişi ve çıkışı olanlar veya banka ile sağlam ilişkileri olması sebebiyle çekilme olasılığı çok düşük olanlar teminatsız borç sınıfında, istikrarlı mevduat/katılım fonu olarak dikkate alınır. Kurulca farklı bir değerlendirme yapılmadıkça bu fıkrada kapsamındaki yabancı para mevduat/katılım fonu düşük istikrarlı mevduat/katılım fonu olarak dikkate alınır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen sağlam ilişkinin varlığının kabul edilebilmesi için banka ile gerçek kişi müşteri arasında aşağıdaki koşullardan en az birinin sağlanması gerekir.

a) Bankada bulunan mevduat/katılım fonu hesaplarından en az birinin asgari 12 ay öncesinde açılmış olması,

b) Vadesiz ya da vadesi belli olmayan kredisinin bulunması,

c) Bankadan kullandığı 12 aydan uzun vadeli bir kredisinin olması,

ç) Kredi ve mevduat/katılım fonu dışında kalan bankanın başka bir ürününü aktif olarak kullanması.

(3) Gerçek kişilere ait ticari işlemlere konu olmayan ve istikrarlı mevduat/katılım fonu tanımına girmeyen mevduat/katılım fonu ile istikrarlı olup olmadığına karar verilemeyen mevduat/katılım fonu, teminatsız borç sınıfında, düşük istikrarlı veya diğer mevduat/katılım fonu olarak dikkate alınır. Diğer mevduat/katılım fonu olarak sınıflandırılacak mevduat/katılım fonu ve bunların dikkate alınma oranları Kurulca belirlenir.

(4) Bankaca ihraç edilen, sadece gerçek kişiler ve perakende müşterilere satılan ve bunların dışındakilere satılması mümkün olmayan teminatsız borçlanma araçları, bu araçlara yatırım yapanların gerçek kişi olması halinde gerçek kişi müşterilere teminatsız borç olarak dikkate alınır.

Perakende müşterilere teminatsız borçlar

MADDE 14 – (Değişik:RG-20/8/2015-29451)¹

(1) Bu Yönetmelik uygulamasında perakende müşteri, mevduat/katılım fonu dâhil bankadan olan toplam alacağı ile Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen şekilde hesaplanan bankaya olan toplam borcu ayrı ayrı aynı bentte belirtilen tutarın altında olan KOBİ'leri ifade eder. Perakende müşteri olarak değerlendirilemeyen KOBİ'ler, diğer kişiler olarak 15 inci madde kapsamında değerlendirilir.

(2) (Değişik:RG-20/1/2016-29599)⁽³⁾ Likidite karşılama oranı hesaplamasında, perakende müşterilerin sigortalı mevduatları/katılım fonlarından düzenli nakit girişi ve çıkışı olanlar veya banka ile sağlam ilişkileri olması sebebiyle çekilme olasılığı çok düşük olanlar teminatsız borç

sınıfında, istikrarlı mevduat/katılım fonu olarak dikkate alınır.

(3) İkinci fıkrada belirtilen sağlam ilişkinin varlığının kabul edilebilmesi için banka ile perakende müşteri arasında 13 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) ilâ (ç) bentlerinde belirtilen koşullardan en az birinin sağlanması gerekir.

(4) Perakende müşterilere ait istikrarlı mevduat/katılım fonu tanımına girmeyen mevduat/katılım fonu ile istikrarlı olup olmadığına karar verilemeyen mevduat/katılım fonu, teminatsız borç sınıfında, düşük istikrarlı veya diğer mevduat/katılım fonu olarak dikkate alınır. Diğer mevduat/katılım fonu olarak sınıflandırılacak mevduat/katılım fonu ve bunların dikkate alınma oranları Kurulca belirlenir.

(5) Bankaca ihraç edilen, sadece gerçek kişiler ve perakende müşterilere satılan ve bunların dışındakilere satılması mümkün olmayan teminatsız borçlanma araçları, bu araçlara yatırım yapanların perakende müşteri olması halinde perakende müşterilere teminatsız borç olarak dikkate alınır.

Diğer kişilere teminatsız borçlar

MADDE 15 –(1) Gerçek kişi müşteriler ile perakende müşteriler dışında kalan kişilerin mevduat/katılım fonları operasyonel olup olmadıklarına ve karşı tarafına, bunlara olan diğer teminatsız borçlar karşı tarafına göre teminatsız borç sınıfında nakit çıkışı hesaplamasına dâhil edilir.

(2) (**Değişik:RG-20/8/2015-29451**)¹ Likidite karşılama oranı hesaplamasında, kredi kuruluğu veya finansal kuruluş dışındaki kuruluşlar ile merkezi yönetimler, merkez bankaları, çok taraflı kalkınma bankaları ve kamu kurumlarının sigortalı mevduat/katılım fonu ilgisine göre operasyonel veya operasyonel olmayan istikrarlı mevduat/katılım fonu, sigortalı olmayan mevduat/katılım fonu ilgisine göre operasyonel veya operasyonel olmayan düşük istikrarlı mevduat/katılım fonu olarak kabul edilir.

(3) (**Değişik:RG-20/1/2016-29599**)⁽³⁾ Bankaca mevduatın/katılım fonunun operasyonel olup olmadığı belirlenemediği veya Kurumca yapılan değerlendirmeler sonucunda operasyonel mevduat/katılım fonuna konu işlemlerin Yönetmelikte belirtilen şekilde gerçekleştirildiğinin onaylanmadığı durumlarda bu mevduat/katılım fonu operasyonel mevduat/katılım fonu olarak değerlendirilemez.

(4) Bu Yönetmelik uygulamasında, bankadan alınacak takas, saklama veya nakit yönetimi hizmeti için bankada tutulan mevduat/katılım fonundan aşağıdaki özellikleri taşıyanlar operasyonel mevduat/katılım fonu olarak değerlendirilir.

a) Mevduatın/katılım fonunun söz konusu işlemleri gerçekleştirmek için tutuluyor olması ve amacının faiz geliri/kâr payı elde etmek olmaması.

b) Mevduatın/katılım fonunun diğer hesaplardan ayrı hesaplarda izlenmesi ve bu hesaplarda fazla fon tutulmasını sağlayacak şekilde herhangi bir teşvik sağlanmaması.

c) (**Ek:RG-20/8/2015-29451**)¹ Mevduat/katılım fonu hesaplarının asgari 12 aydır aktif olarak işliyor olması,

ç) (**Ek:RG-20/1/2016-29599**)⁽³⁾ Mevduatın/katılım fonunun, az sayıda müşteri tarafından sağlanması.

(5) Bu Yönetmelik uygulamasında, bir işlemin takas, saklama veya nakit yönetimi işlemi olarak değerlendirilebilmesi için;

a) Müşterinin otuz gün içerisinde işlemi banka vasıtasıyla gerçekleştirecek olması,

b) İşlem için bankanın sağlayacağı hizmetlere ilişkin olarak bankayla yapılmış bağlayıcı bir sözleşmenin bulunması,

c) İşleme ilişkin sözleşmelerin sona ermesi için en az otuz günlük bir ihbar süresi olması veya işlem için bankada tutulan mevduat/katılım fonunun otuz gün içerisinde çekilmesinin oluşturacağı maliyetin, kaybedilecek faiz gelirinin/kâr payının üzerinde olması gerekmektedir.

(6) Takas işlemleri; bu Yönetmelik kapsamında müşterilerin fonlarının ya da menkul kıymetlerinin yurtiçi takas sistemi içerisinde nihai muhataba transferinin sağlanmasıdır. Bu işlemler; transfer, ödeme emirlerinin mutabakatı, gecelik borçlanma, gün içi borçlanma gibi faaliyetleri içerir.

(7) Saklama işlemleri; bu Yönetmelik kapsamında müşterilere ait finansal varlıklara ilişkin saklama, raporlama, operasyonel ve yönetsel faaliyetlerden oluşur. Söz konusu işlemler, saklama hizmetleriyle ilişkili menkul kıymetlerin takası, ödemelerin transferi, teminat işlemleri, nakit yönetimi, temettü ve diğer benzeri gelirlerin tahsilâtı gibi işlemleri kapsar.

(8) Nakit yönetimi işlemleri; bu Yönetmelik kapsamında müşterilerin nakit akışlarını, varlık ve yükümlülüklerini yönetme ve müşterilerin olağan faaliyetlerini gerçekleştirmek için gereken finansal işlemleri yürütme hizmetlerini içerir. Fonların toplanması, toplanan fonlardan ödemeler yapılması ve maaş ödemeleri gibi hizmetler bu kapsamda değerlendirilir.

(9) (**Değişik:RG-20/1/2016-29599**)⁽³⁾ Takas, saklama ve nakit yönetimi hizmetleri için tutulması gerekenin üzerinde tutulan işlemler bankaca oluşturulan bir metodoloji çerçevesinde değerlendirilir ve fazla tutulan tutarlar operasyonel mevduat/katılım fonu olarak değerlendirilmez.

(10) (**Ek:RG-20/1/2016-29599**)⁽³⁾ Muhabir bankacılık işlemlerinden veya portföy yönetimi faaliyetlerinden kaynaklanan mevduat/katılım fonu operasyonel mevduat/katılım fonu olarak değerlendirilmez.

Diğer teminatsız borçlar

MADDE 16 –(1)(**Değişik:RG-20/8/2015-29451**)¹ Merkez bankalarına yatırılacak zorunlu karşılıklar, bankanın karşı tarafına bakılmaksızın ihraç ettiği 13 üncü maddenin dördüncü fıkrası ve 14 üncü maddenin beşinci fıkrasında belirtilenler dışındaki teminatsız borçlanma araçları, bankanın kendi hesabına yaptığı 12 nci maddenin altıncı fıkrasının (c) bendi dışındaki açığa satış işlemleri ile komisyon ödemeleri, temettü ödemeleri ve diğer borçlar diğer teminatsız borç sınıfında nakit çıkışı hesaplamasına dahil edilir.

(2) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında tesis edilmesi gereken zorunlu karşılık tutarının ortalama tutulan kısmının bir sonraki zorunlu karşılık dönemi için değişmeyeceği kabul edilir. Oranın hesaplandığı gün itibarıyla, bir zorunlu karşılık dönemi için o dönemin kalan günlerinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında tutulacak günlük ortalama zorunlu karşılık tutarının, hesaplama gününün bir gün öncesinde tesis edilen zorunlu karşılık tutarını aşan kısmı nakit çıkışı olarak dikkate alınır.

(3) (**Ek:RG-20/8/2015-29451**)⁽¹⁾ (**Değişik:RG-20/1/2016-29599**)⁽³⁾ Likidite karşılama oranı hesaplanırken, aşağıda belirtilen durumlarda konsolide edilen ortaklıklar ile yurtdışındaki şubeler nezdindeki gerçek kişi müşteriler ile perakende müşterilerin mevduat/katılım fonları için Ek-1 ve Ek-2'de belirtilen dikkate alınma oranları uygulanır. Bunların dışında kalan durumlarda ilgili ülkelerin dikkate alınma oranları uygulanır.

a) Gerçek kişi müşteriler ile perakende müşterilerin mevduat/katılım fonu için likidite karşılama oranı kapsamında bir dikkate alınma oranı belirlenmemiş olması,

b) Konsolide edilen ortaklıkların ya da yurtdışındaki şubelerin bulunduğu ülkelerde likidite karşılama oranı düzenlemesi bulunmaması,

c) Bu Yönetmelik uyarınca gerçek kişi müşteriler ile perakende müşterilerin mevduat/katılım fonu için belirlenen dikkate alınma oranlarının daha ihtiyatlı olması.

Teminatlı borçlar

MADDE 17 –(**Değişik:RG-20/8/2015-29451**)¹

(1) Bu Yönetmelik kapsamında teminatlı borçlar aşağıdakilerden oluşur.

a) Repo,

b) Menkul kıymet ödünç verme işlemleri,

c) Kredili menkul kıymet işlemleri,

ç) Teminat swapları,

d) Üçüncü fıkrada belirtilen açığa satış işlemlerinden kaynaklanan pozisyonların kapatmak için müşterilere verilen teminatlar.

(2) Teminatlı borçların dikkate alınma oranları teminatın türüne ve işlemin karşı tarafına göre belirlenir.

(3) Birinci fıkranın uygulamasında müşterinin açığa satış işlemlerinden kaynaklanan pozisyonunun kapatılması, bankanın satış zamanında menkul kıymeti kendi portföyünden ya da diğer müşterilerin aracılık hesaplarında yer alan yüksek kaliteli likit varlık niteliğini haiz teminatlardan veya ters repo, menkul kıymet ödünç alma gibi işlemler yoluyla banka dışından temin edilmesidir.

(4) Teminatlı bir borç için birden fazla teminat verilmiş ve teminatlar borca özel olarak ilişkilendirilmemiş ise teminatlı borca ilişkin nakit çıkışı hesaplamasında teminat olarak öncelikle yüksek kaliteli olmayan varlıkların daha sonra sırasıyla 2B kalite likit varlıklar, 2A kalite likit varlıklar ve birinci kalite likit varlıkların verildiği kabul edilir.

(5) Teminatlı borcun, teminat tutarının gerçeğe uygun değerini aşan kısmı teminatsız borç olarak dikkate alınır.

(6) Yabancı para cinsinden bir borcun teminatının Türk Lirası cinsinden olması durumunda bu borç yabancı para likidite karşılama oranı hesaplamasında teminatsız borç olarak dikkate alınır.

Yapılandırılmış finansal araçlardan borçlar

MADDE 18 – (Değişik:RG-20/1/2016-29599) (3)

(1) (Değişik:RG-4/2/2022-31740) Doğrudan banka tarafından ihraç edilen varlığa dayalı menkul kıymetler, teminatlı menkul kıymetler ve diğer yapılandırılmış finansal araçlardan kaynaklanan nakit çıkışları yapılandırılmış finansal araçlardan borçlar sınıfında nakit çıkışı hesaplamasına dahil edilir. Nakit çıkışı hesaplamasında bunlarla sınırlı olmamak üzere, vadesi gelen finansal araçların yeniden finanse edilememesi veya otuz gün içerisinde dayanak varlıkların ihraççı tarafından bankaya geri verilmesi ya da bankadan söz konusu varlıkların bedelinin temininin istenmesi gibi opsiyonlar bulunması hususları dikkate alınır.

(2) Birinci fıkrada sayılan işlemlerin özel amaçlı kuruluşlar gibi kuruluşlar aracılığı ile gerçekleştirilmesi durumunda özel amaçlı kuruluşların konsolide edilip edilmediğine bakılmaksızın bu işlemler nakit çıkışı olarak dikkate alınır.

Bilanço dışı borçlar

MADDE 19 – (1) Nakit çıkışı hesaplamasında aşağıda sayılanlar bilanço dışı borçlar olarak dikkate alınır.

- Türev yükümlülükler.
- Bankanın kredi derecesinin düşmesine bağlı yükümlülükler.
- Verilen teminatların gerçeğe uygun değerlerinde değişiklik olması ihtimaline bağlı yükümlülükler.
- Alınan teminatların karşı tarafça her an geri istenebilme ihtimaline bağlı yükümlülükler.
- Teminatların karşı tarafa verilme tarihinin gelmesinden kaynaklanan yükümlülükler.
- Alınan teminatlardan yüksek kaliteli likit varlık olanların bu türden olmayan teminatlarla değiştirilme ihtimaline bağlı yükümlülükler.
- Türev işlemler ve diğer yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinde değişiklik olması ihtimaline bağlı yükümlülükler.
- Cayılamaz veya şarta bağlı olarak cayılabilir diğer bilanço dışı borçlar.
- Herhangi bir şarta bağlı olmaksızın cayılabilir diğer bilanço dışı borçlar.

Türev yükümlülükler

MADDE 20 – (Değişik:RG-20/8/2015-29451)¹

(1) Türev işlemlerin vadesine otuz gün veya daha az süre kalanları likidite karşılama oranı hesaplama günü itibarıyla yaratacakları nakit çıkışları üzerinden likidite karşılama oranı hesaplamasına katılır.

(2) Nakit ödemeye dayalı türev işlemlerde zarar eden taraf birinci fıkrada belirtilen tutarlar üzerinden nakit çıkışlarının nakit girişlerini aşan kısmını türev yükümlülük olarak dikkate alır.

(3) Teslimatlı ödemeye dayalı türev işlemlerde nakit giriş ve çıkışları, Ek-1 ve Ek-2’de yer alan cetvelde, ilgisine göre birinci kalite likit varlıklar, 2A kalite likit varlıklar veya 2B kalite likit varlıklar için belirlenen dikkate alınma oranları üzerinden hesaplanır. Aynı para birimi cinsinden olan teslimatlı ödemeye dayalı türev işlemlerin nakit çıkışlarının nakit girişlerini aşan kısmı türev yükümlülük olarak dikkate alınır. Yabancı para likidite karşılama oranı hesaplamasında, ayaklarından biri Türk Lirası diğeri yabancı para birimi cinsinden olan teslimatlı ödemeye dayalı türev işlemlerde netleştirme yapılmaz.

(4) Türev işlem sözleşmesinin nakit ödeme ya da teslimatlı ödemededen herhangi birine izin vermesi durumunda, işlemin nakit ödemeye dayalı olduğu varsayılarak hesaplama yapılır.

(5) Türev işleme ilişkin alınan yüksek kaliteli likit varlık niteliğini haiz teminatlar tekrar likidite temini için kullanılabilmesinde yasal veya operasyonel herhangi bir sınırlama bulunmaması halinde Ek-1 ve Ek-2’de yer alan cetvelde, ilgisine göre birinci kalite likit varlıklar, 2A kalite likit varlıklar veya 2B kalite likit varlıklar için belirlenen dikkate alınma oranları uygulanarak netleştirilmeye konu edilir. Netleştirmeye konu edilen yüksek kaliteli likit varlık niteliğini haiz teminatlar yüksek kaliteli likit varlık stokunda dikkate alınmaz.

(6) Vadesinden önce kullanılması mümkün olan opsiyon işlemleri vadelerine otuz günden fazla olsa bile likidite karşılama oranı hesaplamasına dahil edilir. Bu işlemlerde, likidite karşılama oranı hesaplama tarihinde opsiyon alıcısı kârda olduğunda tahsil edeceği tutar kadar nakit girişi, opsiyon satıcısı zararda olduğunda ise ödemeye yükümlü olacağı tutar kadar nakit çıkışı hesaplanır. Vadelerine otuz günden fazla kalan ve vadelerinden önce kullanılması mümkün olmayan opsiyon işlemleri likidite karşılama oranı hesaplamasına dahil edilmez.

(7) Özel netleştirme sözleşmesinin mevcut olması halinde aynı karşı taraf ile yapılan tüm türev işlemlerin nakit çıkışları nakit girişleri ile netleştirilebilir.

Bankanın kredi derecesinin düşmesine bağlı yükümlülükler

MADDE 21 –(1) Sözleşme uyarınca, bankanın uzun veya kısa vadeli kredi notunun 3 dereceye kadar düşmesi sonucu erken ödeme, ilave teminat zorunluluğu gibi koşulların bulunduğu türev işlemler ve diğer yükümlülüklerde, geri ödenecek tutar ya da konulacak ilave teminat tutarı nakit çıkışı hesaplamasında dikkate alınır.

Verilen teminatların gerçeğe uygun değerlerinde değişiklik olması ihtimaline bağlı yükümlülükler

MADDE 22 –(1) Teminat tamamlama zorunluluğu bulunan bir türev işlem veya diğer yükümlülükler için verilen teminatın birinci kalite likit varlık niteliğini haiz olmayan bir varlık olması durumunda, teminatın değerinde düşüş meydana gelme ihtimaline karşı teminatın nominal değeri üzerinden nakit çıkışı hesaplanır.

(2) (Değişik:RG-20/1/2016-29599) (3) Birinci fıkrada belirtilen işlemler veya diğer yükümlülükler için, alınan teminatların bankanın tekrar likidite temini için kullanabilmesinde herhangi bir yasal veya operasyonel sınırlama bulunmaması halinde, verilen teminatlar alınan teminatlar ile aynı karşı taraf bazında netleştirilebilir. Netleştirme yapılırken alınan teminatlar Ek-1 ve Ek-2’de yer alan cetvelde, ilgisine göre birinci kalite likit varlıklar, 2A kalite likit varlıklar veya 2B kalite likit varlıklar için belirlenen dikkate alınma oranları üzerinden, verilen teminatlar tamamı üzerinden dikkate alınır.

(3) Aracılık hesaplarında izlenen teminatlar sadece konu oldukları işlemle ilgili ödemelere ilişkin nakit çıkışlarının netleştirilmesinde kullanılabilir.

Alınan teminatların karşı tarafça her an geri istenebilme ihtimaline bağlı yükümlülükler

MADDE 23 – (1) Sözleşmede belirtilenden fazla tutarda alınan ve bankanın tekrar likidite temini için kullanabilmesinde herhangi bir yasal veya operasyonel sınırlama bulunmayan teminatların, karşı tarafça talep edilme hakkı olması durumunda, söz konusu fazla tutar nakit çıkışı olarak değerlendirilir.

Teminatların karşı tarafa verilme tarihinin gelmesinden kaynaklanan yükümlülükler

MADDE 24 –(1) Bankanın teminat verme yükümlülüğü altına girdiği bir sözleşmenin mevcut olması ve söz konusu teminatın verilme tarihi geldiği halde karşı tarafça bankadan henüz talep edilmemiş olması durumunda bahse konu teminat tutarı nakit çıkışı olarak değerlendirilir.

Alınan teminatlardan yüksek kaliteli likit varlık olanların bu türden olmayan teminatlarla değiştirilme ihtimaline bağlı yükümlülükler

MADDE 25 –(1) Teminat olarak alınan ve banka tarafından tekrar likidite temin etme işlemlerinde kullanılmasına yönelik herhangi bir yasal veya operasyonel sınırlama bulunmayan yüksek kaliteli likit varlıkların bankanın onayı aranmaksızın, karşı tarafın bu varlıkların bu türden olmayan varlıklarla değiştirilmesini talep etme hakkı bulunması durumunda, teminat olarak alınan yüksek kaliteli likit varlık nakit çıkışı olarak dikkate alınır.

Türev işlemler ve diğer yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinde değişiklik olması ihtimaline bağlı yükümlülükler

MADDE 26 – (Değişik:RG-20/8/2015-29451)¹

(1) Türev işlemler ve diğer yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinde meydana gelebilecek değişimlerin teminat tamamlama yükümlülüğü doğurduğu durumlarda; her bir işlem veya yükümlülük için otuz günlük dönemler itibarıyla gerçekleşmiş net teminat akışlarının mutlak değeri hesaplanır. Son 24 ay için hesaplanan en büyük mutlak değer içerisinde nakit çıkışı olarak dikkate alınır. Akış geçmişi 24 aydan kısa olan türev işlem ve diğer yükümlülükler için işlemin başladığı tarihten itibaren hesaplama yapılır.

(2) Birinci fıkrada uygulamasında, özel netleştirme sözleşmesinin mevcut olması halinde, sözleşmeye konu olan aynı karşı taraf ile yapılan tüm işlemlere ilişkin gerçekleşmiş nakit çıkışları nakit girişleri ile netleştirilebilir.

Cayılamaz veya şarta bağlı olarak cayılabilir diğer bilanço dışı borçlar

MADDE 27 – (Değişik:RG-20/1/2016-29599) (3)

(1) Cayılamaz veya şarta bağlı olarak cayılabilir diğer bilanço dışı borçlara ilişkin nakit çıkışları, likidite karşılama oranı hesaplamasında beşinci, altıncı ve yedinci fıkralarda yer alan taahhütler hariç olmak üzere, yükümlülüğün karşı tarafına göre dikkate alınır.

(2) Bu Yönetmelik uygulamasında cayılamaz veya şarta bağlı olarak cayılabilen diğer bilanço dışı borçlar;

a) Müşterilerin finansal piyasalardan temin edilmiş borçları için verilen ödeme taahhütleri,
b) Müşterilerin finansal piyasalardan henüz temin edilmemiş borçları için verilen ödeme taahhütleri ile garanti, kefalet ve taahhütler dahil bilanço dışı diğer yükümlülükler,
olarak sınıflandırılır.

(3) Müşterilerin finansal piyasalardan temin edilmiş borçları için verilen ödeme taahhütleri, müşterinin temin ettiği borcun vadesine otuz gün veya daha az süre kalan tutarı üzerinden nakit çıkışı hesaplamasına dahil edilir. Temin edilen borcun vadesine otuz günden fazla süre kalan kısmı için verilen ödeme taahhütleri hesaplamada dikkate alınmaz. Finansal piyasalardan henüz temin edilmemiş borçlar için verilen ödeme taahhütleri ile garanti, kefalet ve taahhütler dahil bilanço dışı diğer yükümlülükler taahhüt tutarı üzerinden vadesine bakılmaksızın nakit çıkışı hesaplamasına dahil edilir.

(4) Cayılamaz veya şarta bağlı olarak cayılabilir diğer bilanço dışı borçlar, yüksek kaliteli likit varlıklar ile teminatlandırılmış olmaları ya da yükümlülük nakde dönüştüğünde bu türden teminatların bankaya verileceğine ilişkin bir sözleşmenin bulunması, teminatların banka tarafından tekrar likidite temin etme işlemlerinde kullanılmasına yönelik herhangi bir yasal veya operasyonel sınırlama bulunmaması, yükümlülüğün nakde dönüşmesi ihtimali ile teminatın piyasa değeri arasında yüksek bir korelasyon bulunmaması ve likidite karşılama oranı hesaplamasında teminatların yüksek kaliteli likit varlık olarak dikkate alınmaması olması durumunda alınan teminatlar ile netleştirilebilir.

(5) Bu maddenin uygulanmasında, banka müşterisinin açığa satış işlemlerinden kaynaklanan pozisyonunu başka bir müşterinin yüksek kaliteli likit varlık niteliğinde olmayan bir teminatı ile karşılama durumunda kaynaklanan cayılamaz taahhütler, müşterinin teminatını çekme, bu nedenle bankanın söz konusu pozisyonu banka dışından temin etme zorunluluğu ihtimaline karşı doğabilecek nakit çıkışı olarak dikkate alınır.

(6) Dış ticaretin finansmanı ile finansal ürünler dahil mal ve hizmet alımına ilişkin ödeme/alım/araçlık taahhütleri ile bu amaçla verilen diğer gayrinakdi krediler işlemin karşı tarafına bakılmaksızın diğer cayılamaz veya şarta bağlı olarak cayılabilir bilanço dışı borç olarak değerlendirilir.

(7) Cayılamaz veya şarta bağlı olarak cayılabilir diğer bilanço dışı borçlardan yukarıda yer alan fıkralar kapsamında değerlendirilemeyenler ile bankanın konsolide etmediği ancak asli likidite sağlayıcısı olduğu azınlık paylarının veya iştiraklerinin likidite gereksinimleri, diğer cayılamaz veya şarta bağlı olarak cayılabilir diğer bilanço dışı borçlar olarak nakit çıkışına konu edilir. Azınlık payları veya ortak girişimlere ilişkin nakit çıkış tutarları, bankanın iç denetim birimi tarafından onaylanan bir yöntem ile belirlenir.

Herhangi bir şarta bağlı olmaksızın cayılabilir diğer bilanço dışı borçlar

MADDE 28 –(1) Likidite karşılama oranı hesaplamasında herhangi bir şarta bağlı olmaksızın cayılabilir diğer bilanço dışı borçlara ilişkin nakit çıkışları, yükümlülüğün karşı tarafına göre bir ayırım yapılmaksızın dikkate alınır.

Nakit girişleri

MADDE 29 –(1) **(Değişik:RG-20/8/2015-29451)**¹ Nakit girişleri, bilanço içi ve bilanço dışı işlem ve varlıklara Ek-1 ve Ek-2’de yer alan cetvelde belirtilen ilgili dikkate alınma oranları uygulanmak suretiyle likidite karşılama oranı hesaplamasına dahil edilir.

(2) **(Değişik:RG-20/8/2015-29451)**¹ Sözleşmeye dayalı işlemlerin üçüncü fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla vadesine otuz gün ya da daha kısa süre kalmış olan nakit girişleri likidite karşılama oranı hesaplamasına dahil edilir. Vadesine otuz gün ya da daha kısa süre kalan faiz/kâr payı ve gelirlere ilişkin nakit girişleri ilgili oldukları işlem ve varlıklar üzerinden dikkate alınır.

(3) Vadesiz veya vadesi belli olmayan alacakların otuz gün ya da daha kısa süre içerisinde tahsil edilmesi gereken asgari anapara, komisyon, temettü, katkı payı ya da faiz/kâr payı ödemeleri nakit girişi olarak kabul edilir.

(4) Nakit giriş tarihi belirlenirken yapılan sözleşme gereği müşteriye tanınan en son ödeme tarihi dikkate alınır.

(5) **(Değişik:RG-20/8/2015-29451)**¹ Aşağıda belirtilen teminatlara ilişkin nakit girişleri işlemin karşı tarafına bakılmaksızın teminatın türüne göre hesaplamaya dâhil edilir. Yabancı para cinsinden bir alacağın teminatının Türk Lirası olması durumunda bu alacak yabancı para likidite karşılama oranı hesaplamasında teminatlara alacak olarak değerlendirilmez.

a) Ters repo,

b) Menkul kıymet ödünç alma işlemleri,

c) Kredili menkul kıymet işlemleri,

ç) Teminat swapları.

(6) Yüksek kaliteli likit varlık kapsamında yer almayan menkul kıymetlerin anapara, faiz/kâr payı, katkı payı veya temettü ödemeleri, teminatlardan olup olmadıklarına ve karşı tarafına bakılmaksızın nakit girişi hesaplamasına dahil edilir.

(7) **(Değişik:RG-20/8/2015-29451)**¹ Türev işlemlerin nakit girişleri karşı tarafına bakılmaksızın 20 nci maddede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplamaya dâhil edilir.

(8) **(Değişik:RG-20/1/2016-29599)**⁽³⁾ Yatırımcıların alım satımına konu varlıklarının korunmasına ilişkin düzenlemeler çerçevesinde yatırım kuruluşlarının varlıklarından ayrı hesaplarda izlenen yatırımcı hesaplarında yer alan varlıkların serbest bırakılan kısmı ancak yüksek kaliteli likit varlık niteliğini haiz olması halinde nakit girişi olarak dikkate alınır.

(9) **(Ek:RG-20/1/2016-29599)**⁽³⁾ Beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarda belirtilen işlem ve varlıklar dışındakiler teminatlardan olup olmadıklarına bakılmaksızın işlemin karşı tarafına göre nakit girişi hesaplamasına dâhil edilir.

Nakit girişi hesaplamasına katılmayan işlem ve varlıklar

MADDE 30 – (1) Aşağıda belirtilen işlem ve varlıklar üzerinden nakit girişi hesaplanmaz.

a) Yüksek kaliteli likit varlıklar.

b) 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca donuk alacak olarak sınıflandırılan veya otuz gün içerisinde ödemesinde gecikme beklenen alacaklar ile şarta bağlı olan işlemler.

c) **(Değişik:RG-20/8/2015-29451)**¹ 29 uncu maddenin üçüncü fıkrası saklı kalmak kaydıyla müşterilere tahsis edilen ve her an kullanılabilir olan kredi limitlerinin kullanılmış kısımları.

ç) **(Değişik:RG-20/8/2015-29451)**¹ Vadesine otuz gün ya da daha az süre kalan bir teminatlara ilişkin alacağın teminatının bankanın vadesi otuz günden daha uzun vadeli bir açığa satış işleminden kaynaklanan pozisyonunun karşılama oranında kullanıldığı işlemler.

d) Temin edilen gayri nakdi krediler, teminat mektupları, garantiler, kefaletler ve taahhütler.

e) Kredi kuruluşları veya finansal kuruluşlara depo edilen operasyonel mevduat/katılım fonu.

f) TMS uyarınca finansal varlık olarak sınıflandırılmayan varlıklara ilişkin nakit girişleri.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Likidite Karşılama Oranına İlişkin Raporlama ve Oransal Sınırlara Uyumsuzluk

Likidite karşılama oranına ilişkin raporlama

MADDE 31 – **(Değişik:RG-20/1/2016-29599)**⁽³⁾

(1) Haftalık bazda raporlanacak konsolide olmayan toplam ve yabancı para likidite karşılama oranlarına ilişkin Ek-1’de yer alan cetvel ile aylık bazda raporlanacak konsolide toplam ve yabancı para likidite karşılama oranlarına ilişkin Ek-2’de yer alan cetvel Kurulca belirlenecek sürelerde Kuruma gönderilir.

Oransal sınırlara uyumsuzluk

MADDE 32 –(1) **(Değişik:RG-20/1/2016-294599)**⁽³⁾ Toplam ve yabancı para likidite karşılama oranlarının 4 üncü maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen oranlardan düşük olması veya düşük olmasının beklenmesi halinde nedenlerin ve alınması planlanan önlemlerin Kuruma ivedilikle bildirilmesi zorunludur.

(2) **(Değişik:RG-20/8/2015-29451)**¹ Konsolide olmayan toplam ve yabancı para likidite karşılama oranlarında oluşan uyumsuzluğun takip eden

iki hafta içinde giderilmesi zorunludur. Bir takvim yılı içerisinde konsolide olmayan toplam ve yabancı para likidite karşılama oranları, giderilen uyumsuzluk dâhil altı defadan fazla uyumsuz olamaz.

(3) Bir takvim yılı içerisinde konsolide toplam ve yabancı para likidite karşılama oranlarında arka arkaya iki kez uyumsuzluk gerçekleştirilemez, giderilen uyumsuzluk dâhil iki defadan fazla uyumsuzluk gerçekleştirilemez.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Likidite karşılama oranına ilişkin uygulama

GEÇİCİ MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesi hükmünün uygulanmasında 1/1/2019 tarihine kadar uygulanacak toplam ve yabancı para likidite karşılama oranları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının uygun görüşü alınarak Kurul tarafından belirlenir.

Konsolide toplam ve yabancı para likidite karşılama oranlarının hesaplanma yöntemine ilişkin uygulama

GEÇİCİ MADDE 2 – (Değişik:RG-28/2/2017-29993)

(1) 4 üncü maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarının uygulanmasında konsolide toplam likidite karşılama oranı ile konsolide yabancı para likidite karşılama oranı 1/1/2018 tarihine kadar ayın son günü itibarıyla hesaplanır.

Raporlama başlangıç tarihi

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin 31 inci maddesi kapsamında Kuruma yapılacak raporlama 1/4/2014 tarihinde başlar.

Yürürlük

MADDE 33 –(1) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası ile 32 nci maddesi 1/1/2015 tarihinde, diğer hükümleri 1/1/2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

⁽¹⁾ Bu değişiklik 28/9/2015 tarihinde yürürlüğe girer.

⁽²⁾ 20/8/2015 tarihli ve 29451 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankaların Likidite Karşılama Oranı Hesaplamasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile bu maddenin birinci fıkrasına (b) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

⁽³⁾ 20/1/2016 tarihli ve 29599 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik değişikliği 31/3/2016 tarihinde yürürlüğe girer.

Eki için tıklayınız.

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	21/3/2014	28948
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete lerin		
	Tarihi	Sayısı
1	20/8/2015	29541
2	20/1/2016	29599
3	28/2/2017	29993
4	13/7/2017	30123
5	15/8/2017	30155
6	4/2/2022	31740